

Jaarverslag 2024

en groslijst 2025

18-04-2025

INHOUD

1.	Inleiding	3
1.1	Doel en samenstelling	3
1.2	Over dit jaarverslag	4
2.	Overzicht 2024	5
2.1	Activiteiten 2024	5
2.2	Afgeronde onderzoeken	5
2.3	Navolging van aanbevelingen	7
2.4	Financiële verantwoording 2024	8
3.	Onderzoek in uitvoering	9
4.	Groslijst onderzoeksonderwerpen	10

1. Inleiding

In dit verslag legt de Rekenkamer gemeente Altena verantwoording af over haar werkzaamheden in het jaar 2024. In dit verslag staat welke activiteiten zijn uitgevoerd, wat ermee is bereikt en wat de inzet en kosten waren.

1.1 Doel en samenstelling

Doel

De Rekenkamer van de gemeente Altena levert een bijdrage aan het verbeteren van de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. De Rekenkamer ondersteunt de raad daarbij in zijn controlerende (en kaderstellende) rol. Dit doet zij door gericht onderzoek te doen en praktische adviezen te geven aan en voor de gemeente. Ook gemeenschappelijke regelingen en instellingen waarvan de activiteiten geheel of in belangrijke mate door de gemeente worden bekostigd, worden hiertoe gerekend.

Samenstelling

De Rekenkamer bestond in 2024 uit drie externe leden:

- de heer drs. Govert Schermers, voorzitter
- mevrouw drs. Trude Rietveld
- mevrouw drs. Stefanie de Wit-Den Dunnen

Mevrouw De Wit trad per 1 januari 2025 af als lid van de rekenkamer op eigen verzoek. In de raadsvergadering van 17 december 2024 is de heer Van den Boogert benoemd vanaf 1 januari 2025 tot 1 januari 2031.

De Rekenkamer wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris vanuit de griffie, in 2024 werd de Rekenkamer ondersteund door mevrouw Laure ter Stege, raadsadviseur.

Voor meer achtergrondinformatie, zoals de doelstelling van de Rekenkamer, de verordening en het Reglement van orde wordt verwezen naar de website van de gemeente Altena¹.

¹ [Gemeente Altena: Rekenkamer](#)

1.2 Over dit jaarverslag

Afgelopen jaren heeft de Rekenkamer het onderzoeksprogramma voor het lopende jaar gecombineerd met het jaarverslag, om zo de samenhang zichtbaar te maken over het verslagjaar heen. Ook dit jaar is de groslijst opgenomen. De groslijst is geactualiseerd op 8 april 2025 na een gesprek met de raad over het aanleveren van mogelijke onderzoeksonderwerpen. De groslijst zal worden gebruikt voor de onderwerpselectie van een nieuw onderwerp.

Op basis van het Onderzoeksprotocol wordt dit jaarverslag ter kennisgeving aan de raad aangeboden.

2. Overzicht 2024

2.1 Activiteiten 2024

In 2024 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd

- In 2024 heeft de Rekenkamer 10 maal vergaderd; voor een deel fysiek en voor een deel digitaal.
- Op 30 januari 2024 heeft de Rekenkamer in de Altenaronde Bestuur een tussentijdse presentatie gegeven over de voortgang onderzoek regionale samenwerking.
- Op 19 maart 2024 nam de Rekenkamer deel aan een werksessie van de gemeenteraad over het thema regionale samenwerking.
- Op 7 mei 2024 heeft de Rekenkamer in de Altenaronde Sociaal-bestuur een presentatie gegeven in 't Uivernest te Hank over het onderzoek Voorzieningen voor jongeren.
- In augustus 2024 heeft een werkbijeenkomst plaatsgevonden waarbij de rekenkamer gekeken heeft welke aspecten van het functioneren te verbeteren en welke vast te houden.
- Op 3 september is een presentatie gehouden in de Altenaronde over regionale bestuurlijke samenwerking.
- Op 4 september 2024 heeft de Rekenkamer aanvullende informatie aan de raad verstrekt met betrekking tot de rol van de raadsrapporteur bij het monitoren en evalueren van gemeenschappelijke regelingen of samenwerkingsverbanden binnen de gemeenteraad.
- Op 15 oktober 2024 heeft een gesprek plaatsgevonden met gemeenteraadsleden in het kader van het onderzoek naar jeugdhulp.
- Eind 2024 is een vacature uitgezet voor een nieuw lid van de rekenkamer en heeft het proces om een nieuw lid te werven gelopen.
- In 2024 zijn 2 onderzoeken opgeleverd en 2 onderzoeken gestart.

2.2 Afgeronde onderzoeken

Onderzoek naar regionale bestuurlijke samenwerking

De doelstelling van het onderzoek was het geven van inzicht in de rol en invloed die de raad uitoefent, de wijze waarop het college de raad daarin actief faciliteert en het bieden van handvatten voor mogelijke verbetering. Dit zowel bij bestaande samenwerkingsverbanden, maar vóóral waar er nieuwe ontwikkelingen en keuzes te maken zijn en bij de wat meer bijzondere samenwerkingsverbanden.

De Rekenkamer voerde documentenanalyse en literatuurstudie uit, nam een enquête af bij de gemeenteraad en hield diverse interviews. De Rekenkamer presenteerde een

tussenproduct met zogenaamde 'heatmaps' in de Altenaronde in januari 2024 en nam deel aan de werksessie impact-analyse van de raad in maart 2024. Op 24 september 2024 is het rapport vastgesteld.

Aanbevelingen

Het college vragen om:

1. Jaarlijks een beknopt overzicht met relevante feiten en ontwikkelingen te maken van alle bestuurlijke samenwerkingen, op eenzelfde wijze als nu voor de GR'en/verbonden partijen al gebeurt. Met hierin zowel financiële informatie als maatschappelijke resultaten van de samenwerkingen.
2. Raadsinformatiebrieven op relevante punten en het actief delen van de uitnodigingen voor regionale bijeenkomsten.
3. Jaarlijks een beschouwing te geven van de thema's van en relaties tussen de Stedelijke Regio Breda Tilburg (SRBT), de Baronie gemeenten, de GR Regio West Brabant (GR RWB) en de triple helix Rewin/ Economic Board, gelet op de ontwikkelingen en samenhang hiertussen.
4. Minimaal eens per raadsperiode een werksessie impact-analyse te organiseren over al deze samenwerkingen waarin de raad keuzes maakt/actualiseert om een samenwerking via een basis- plus- of risico-pakket te volgen.

De griffie vragen om:

5. Minimaal eens per raadsperiode een regionale radenbijeenkomst (fysiek of digitaal) te organiseren met de gemeenten in het geografische gebied: West-Brabant, Baronie en SRBT.

Voor de raad zelf:

6. Stel met elkaar vast welke informatie nodig is om te sturen op regionale samenwerking, zowel op inhoud, financiën en momenten van aanleveren. Gebruik dit bij de uitvraag van informatie aan het college.
7. Kies op basis van risico en maatschappelijke impact welke samenwerkingsverbanden de komende raadsperiode bijzondere aandacht vragen en geef daaraan prioriteit in tijd, op agenda's en in politieke energie. Verdeel de verschillende samenwerkingsverbanden binnen de fractie op basis van de portefeuilles en woordvoerderschap zodat ook binnen de fracties en daarmee de raad, raadsleden actief specifieke samenwerkingsverbanden volgen. Deze raadsleden kunnen ook fungeren als raadsrapporteurs (zie hierna).
8. Overweeg om te werken met raadsrapporteurs voor de belangrijkste samenwerkingsverbanden/ samenwerkingen die de komende tijd bijzondere aandacht vragen en daarom prioriteit hebben. Zorg dat deze rapporteurs 'boven de partijen staan'.
9. Investeer in samenwerking met andere raden in de regio om kennis en ervaringen uit te wisselen, tussen raadsrapporteurs of grotere delegaties van de raad.

Brief Voorzieningen jongeren

De Jongerenraad heeft het beeld dat er onvoldoende voorzieningen en faciliteiten (in de breedte) zijn voor jongeren in de gemeente, voor vrije tijd (dus sport, uitgaan), maar ook qua bereikbaarheid van de gemeente. Jongeren hebben daardoor -aldus de Jongerenraad- niet de neiging te blijven wonen in hun gemeente en zij gaan in of na hun

studie ergens anders wonen. De Rekenkamer heeft dit onderwerp in de vorm van een quickscan opgepakt.

Doel van het onderzoek was inzicht te krijgen in de mate waarin het aanbod van de gemeentelijke voorzieningen aansluit bij de behoefte van jongeren.

Het onderzoeksrapport jongerenvoorzieningen is behandeld in de Altenaronde van 7 mei 2024. Naar aanleiding daarvan is het college gevraagd om alsnog een reactie te geven op het rapport. Toen de reactie binnen was, heeft het Presidium besloten het onderzoek niet meer te agenderen voor de Altenatafel.

Belangrijkste aanbevelingen

College:

1. Ga met de (voltallige) Jongerenraad een verdiepend gesprek aan over de verwachtingen ten aanzien van de voorzieningen en wat de gemeen Zoom met de jongerenwerkers en de Jongerenraad nog specifiek in op de vrijetijdsactiviteiten die de gemeente wil organiseren voor jongeren.
2. Onderzoek als gemeente de mogelijkheid hoe jonge volwassenen die uit de regio vertrekken, verleid kunnen worden om terug te keren.
3. Zet als gemeente de initiatieven en pilots rond het mogelijk maken van starterswoningen door.
4. Geef zoals afgesproken invulling aan de motie Bereikbaarheidsarmoede, met het oog op verbetering van de bereikbaarheid van de kernen.
5. Wees als college en organisatie alert op gedane toezeggingen naar aanleiding van moties, de begroting et cetera. In de 'casus voorzieningen jongeren' zijn twee gedane toezeggingen niet gestand gedaan.

Aan de Jongerenraad

6. Daag jongeren uit om feedback te geven richting Jongerenraad en gemeente, zodat de gemeente nog behoeftegerichter activiteiten kan ontplooiën.

Naar aanleiding van het uitvoeren van de quickscan heeft de Rekenkamer Altena het onderzoeksprotocol aangepast om voortaan in alle onderzoeken bestuurlijk wederhoor toe te passen, ook in een quickscan.

2.3 Navolging van aanbevelingen

Artikel 185a van de Gemeentewet luidt: Het college zendt de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven. In Altena wordt over de voortgang gerapporteerd via de tweede Bestuursrapportage (vastgesteld in de gemeenteraad van 12 november 2024).

In de tweede bestuursrapportage over 2024 wordt gerapporteerd over de volgende onderzoeken:

- “Uw wachtwoord is welkom” – onderzoek naar informatieveiligheid: de aanbevelingen zijn afgewikkeld en/of hebben voortdurende aandacht;
- Onderzoek naar doelen uit het Bestuursakkoord: de aanbevelingen zijn afgewikkeld of er wordt aangegeven dat er geen verdere acties meer nodig zijn. De Rekenkamer constateert dat aan enkele aanbevelingen geen gehoor is gegeven zoals het transparanter maken van de kosten van het Collegeprogramma en de consistentie in de terminologie.
- Burgerinitiatieven – “Iconische initiatieven beginnen in de klei: aanbevelingen zijn afgewikkeld;
- Onderuitputting - “Willen we te veel”: aanbevelingen zijn afgewikkeld, of er is geen acties nodig, 1 aanbeveling wordt opgenomen in proces begroting 2026;
- Energie op armoedebeleid – Onderzoek naar het gebruik van de energietoeslag in de gemeente Altena: aanbevelingen worden meegenomen in de uitwerking van het Programma Bestaanszekerheid en in nieuwe beleidsregels.

Op de onderzoeken naar het Sportbeleid en Integriteit wordt niet ingegaan. De Rekenkamer gaat ervanuit dat het college hier in de volgende 2e BERAP over rapporteert en beveelt de raad aan hierop toe te zien.

2.4 Financiële verantwoording 2024

De Rekenkamer had in 2023 € 50.000 ter beschikking.

Kosten werden gemaakt voor de leden van de Rekenkamer (deels onderzoek, deels maandvergoeding).

Omschrijving	2023		
	Budget	Lasten	Resultaat
Budget totaal	€ 50.000		
Vergoedingen RKC-leden			
Vergoeding RKC-leden		€10.680	
Onderzoekskosten			
Onderzoekskosten leden RKC (uren à € 88 per uur) en bureau B&A		€33.851	
Overige kosten			
Bloemen, representatie en bijeenkomst extern Rekenkamercommissie		€4.873	
TOTAAL	€ 50.000	€49.404	€ 596

Tabel 2.1: Financiële verantwoording Rekenkamercommissie Altena 2024

Uit bovenstaande tabel blijkt dat bijna het hele budget is gebruikt.

3. Onderzoek in uitvoering

In 2024 is de start gemaakt met onderzoek naar twee onderwerpen:

Dorpsraden

Het onderwerp 'Dorpsraden' is tijdens een avond met vertegenwoordigers uit de fracties op 23 april 2024 als mogelijk onderzoek aangedragen. De dorpsraden vormen voor de gemeenteraad een belangrijke informatiebron over hoe er in de dorpen over zaken wordt gedacht. Tegelijkertijd vragen raadsleden zich af hoe representatief de inbreng is van een dorpsraad, voor alle meningen in het dorp. Daarom hebben vertegenwoordigers uit de fracties dit als mogelijk onderzoeksonderwerp genoemd.

Doel van het onderzoek is het bieden van inzicht in het beleid van de gemeente Altena omtrent het kerngericht en dorpsgericht werken. Doel is tevens inzicht te bieden in de vorm en inzet van de dorpsraden daarbij. Tot slot is een doel het bieden van handvatten voor verbetering.

Voor het uitvoeren van het onderzoek maakt de Rekenkamer gebruik van documenten analyse, (groeps-)gesprekken en een enquête onder dorpsraden. Het onderzoek is eind februari afgerond en aangeboden voor ambtelijk en bestuurlijk wederhoor.

Jeugdzorg

De Rekenkamer Altena is in het najaar van 2024 een onderzoek gestart naar jeugdhulp. Dit onderwerp is door raadsleden als mogelijk onderzoeksonderwerp aangedragen. De raadsleden vragen zich af hoe effectief en doelmatig de jeugdhulp in Altena wordt uitgevoerd. De raadsleden zijn vooral geïnteresseerd in de vrij toegankelijk jeugdhulp.

Het doel van het onderzoek is het bieden van inzicht in het jeugdhulpbeleid van de gemeente Altena, hoe dit beleid wordt uitgevoerd en hoe de raad wordt betrokken. Het onderzoek kan leiden tot het bieden van handvatten voor verbetering voor de kaderstellende en controlerende rol van de raad.

Het onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met een extern bureau omdat de jeugdhulp specialistische kennis vereist. De Rekenkamer is nauw betrokken bij de uitvoering van het onderzoek. Vanwege een aantal factoren gelegen in de ambtelijke organisatie heeft het onderzoek vertraging opgelopen. Het doel is om nog voor de zomer het onderzoek aan te bieden aan de raad, maar nog niet duidelijk is of dit gehaald gaat worden.

4. Groslijst onderzoeksonderwerpen

De Rekenkamer heeft een groslijst van mogelijke onderzoeksonderwerpen. Hieronder is de meeste recente lijst opgenomen. De groslijst is in april 2025 geactualiseerd op basis van een gesprek met een afvaardiging van de fracties op 8 april 2025. In mei 2025 wordt een nieuw onderwerp gekozen voor onderzoek, waarvan de raad de startnotitie zal ontvangen.

Onderwerp	
1a	Sociaal domein: informatievoorziening/monitoring (kwantitatief en kwalitatief)
1b	Sociaal domein: evaluatie verordening sociaal domein 2021
1c	Sociaal domein: inkoopbureau
2 ²⁰²⁵	Kwaliteit van de (digitale) dienstverlening; aanvulling 2025: oorzaken van overschrijden wettelijke termijnen
3a	Omgevingswet: delegatie van raad aan college
3b	Omgevingswet: Altena t.o.v. andere gemeenten
4	Stand van zaken alcohol- en drugsgebruik
5	Duurzaamheid/RES
6	Mobiliteit: impact onbereikbaarheid
7	Geheimhouding
8 ²⁰²⁵	Inclusie en toegankelijkheid
9	Bezuinigingen/financiële slagkracht gemeente (ravijnjaar 2026)
10	Werkwijze anterieure overeenkomsten
11	Evaluatie Woonvisie 2021
12 ²⁰²⁵	Werkwijze 'programmatisch werken' in de organisatie
13	Informatieveiligheid, data ethiek
14	Verhalen publieke kosten door gemeenten
15	Inwonerparticipatie bij ontwikkelingen op RO-vlak (evt. in samenhang met aanbestedingen door gemeenten op RO-vlak) ⁽¹⁾

Overige aanvullingen april 2025:

16	Oorzaken omvang gemeentelijke organisatie (mede i.r.t. historisch perspectief) ⁽²⁾
17	Afhandeling en procedure Woo-verzoeken, zie onderwerp 2 ⁽³⁾
18	Ondermijning

²⁰²⁵ : Andermaal genoemd tijdens bijeenkomst 8 april 2025

(1) : Tijdens de bijeenkomst met de fracties op 8 april 2025 is een variant hierop genoemd: is wat de gemeente doet om de gevoelde kloof tussen inwoners en gemeente te dichten, voldoende?

(2) : Tijdens de bijeenkomst met de fracties op 8 april 2025 is de suggestie gedaan de omvang te relateren ook aan onderwerpen programmatisch werken en dienstverlening.

(3) : Tijdens de bijeenkomst met de fracties op 8 april 2025 is de suggestie gedaan hierbij een koppeling aan te brengen met onderwerp dienstverlening.

Rekenkamer Altena,

April 2025

Nadere informatie via secretaris Rekenkamer:

I.terstege@gemeentealtena.nl

Website: Gemeente Altena: Rekenkamer